

อนุสรณ์
ในงานพระราชทานเพลิงศพ (เป็นกรณีพิเศษ)

พระสมุห์และ นนุทิโย

เจ้าอาวาสวัดศิริมงคล จังหวัดสมุทรสาคร

ภาพกิจกรรมฟาน้องภายในอุโบสถ
วัดศิริมงคล จังหวัดสมุทรสาคร

อนุสรณ์
ในงานพระราชทานเพลิงศพ
(เป็นกรณีพิเศษ)

พระสมุห์และ นนุทิโย

อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล จังหวัดสมุทรสาคร

ณ เมรุलयวัดศิริมงคล
ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

—❧—
วันอาทิตย์ที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

เวลา ๑๖.๐๐ น.

อนุสรณ์
ในงานพระราชทานเพลิงศพ
(เป็นกรณีพิเศษ)

พระสมุห์และ นนุทิโย

อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล จังหวัดสมุทรสาคร

พระสมุห์และ นนทิโย

ชาตะ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๐
มรณะ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ตำนานในพระมหากุณาธิคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำหลวงสงฆ์ และพระราชทานเพลิงศพ (เป็นกรณีพิเศษ) พระสมุห์และ นนทีย โอดิศเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร นับว่าเป็นพระมหากุณาธิคุณ แก่พระสมุห์และ นนทีย โอดิศสงฆ์วัดศิริมงคล คณะญาติและศิษยานุศิษย์ ของพระสมุห์และ นนทีย เป็นล้นพ้นอย่างหาที่สุดมิได้

พระมหากุณาธิคุณที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ในครั้งนี้ หากดวงจิตวิญญาณของพระสมุห์และ นนทีย จะยังทราบด้วยญาณ วิถีใดก็ตาม คงจะปลาบปลื้มปีติโสมนัสในพระมหากุณาธิคุณที่ได้รับใน โอกาสสุดท้ายแห่งชีวิตในครั้งนี้

คณะสงฆ์วัดศิริมงคล คณะญาติและศิษยานุศิษย์ของพระสมุห์และ นนทีย ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสถวายพระพร ด้วยความสำนึก ในพระมหากุณาธิคุณอย่างล้นพ้นหาที่สุดมิได้ และขอเทิดทูนพระมหากุณาธิคุณนี้ไว้เป็นสรวงมงคลตลอดกาลนาน

ขอถวายพระพร

รำลึกถึง พระสมุห์และ นนฺทีโย อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล

ในช่วงหนึ่งของชีวิต **พระสมุห์และ นนฺทีโย** หรือที่พระสงฆ์และประชาชนทั่วไปเรียกท่านว่า **“อาจารย์และ”** ท่านได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล สืบแทนพระพี่ชาย คือ พระครูสาครสิริธรรม (หลวงพ่อกง) ท่านได้สร้างสรรค์และพัฒนาวัดศิริมงคลให้เจริญรุ่งเรืองมาก เช่น ถมพื้นที่บริเวณวัดเพื่อป้องกันน้ำท่วม สร้างอุโบสถใหม่แทนอุโบสถหลังเก่าซึ่งเป็นไม้และทรุดโทรม พร้อมทั้งปกครองดูแลวัดศิริมงคล อำนวยความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล อบรมศีลธรรม-จริยธรรมแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป ตลอดจนรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยเชื้อสายรามัญ ซึ่งมีศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา จนวัดศิริมงคลรุ่งเรืองมาถึงปัจจุบันนี้

ด้วยความมุ่งมั่นและปฏิบัติดังกล่าวมา จึงแสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ได้ทำหน้าที่ ๒ ประการ คือ

ประการแรก พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ

ประการที่สอง พัฒนาสังคม คือ ปกครองพระภิกษุ-สามเณรในวัด ให้เคร่งครัดต่อระเบียบการบริหาร ข้อปฏิบัติของทางคณะสงฆ์ ให้ความสะดวกแก่หายากหายากในการประกอบกุศล อบรมศีลธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

โดยที่ **พระสมุห์และ นนฺทีโย** เป็นชาวไทยเชื้อสายรามัญ จึงผสมผสานความศรัทธาที่มั่นคงของพระพุทธศาสนากับประเพณีท้องถิ่นให้กลมกลืนได้อย่างดี เช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา งานเทศกาล งานประเพณี จะมีชาวไทยเชื้อ

สายรามัญและชาวต่างคำวที่นับถือพระพุทธศาสนาร่วมงานจำนวนมาก นับเป็นแบบอย่างที่ดีที่พระสมุห์และ นนทิโย ได้สร้างสรรค์ไว้ในสมัยที่ท่านดำรงชีพอยู่ ส่งผลถึงความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขในปัจจุบัน

สรุปแล้ว ท่านได้ปฏิบัติตามแนวทางของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง นามของพระสมุห์และ นนทิโย คงได้รับการกล่าวขานชั่วกาลนานสืบไป

พระราชสิทธิเวที
(สมบุรณ์ ปญญาวิโร ป.ธ. ๙)
เจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร

รำลึกถึง “พระดี ที่จากไป”

เมื่อเอ่ยถึงชื่อวัดศิริมงคล ก็มีอะไรหลายๆ อย่างที่ผ่านเข้ามาในความทรงจำ หลายปีก่อน เคยเป็นครูสอนนักเรียน ณ วัดแห่งนี้ ทั้งที่สมัยก่อนการเดินทางลำบากมากต้องไปมาทางเรือเท่านั้น ท่านเจ้าอาวาสรูปก่อน (หลวงพ่อบึง) ก็เป็นที่คุ้นเคยกันดี ต่อมาพระสมุห์และ ได้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ก็ยังได้แวะเวียนมาเยี่ยมเยือนอยู่บ่อยครั้ง

พระสมุห์และ นนทีโย ตามประวัติที่ทุกท่านทราบดี ก็คือท่านบวช ๒ ครั้ง ได้เป็นเจ้าอาวาสทั้ง ๒ ครั้ง ท่านทำอะไรก็จะทำจริง ถึงบวชเมื่อแก่ แต่เป็นพระที่ใฝ่ความรู้ไม่นิ่งนุกาย เชื่อฟังคำสั่งและคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาอย่างดี ทำอะไรแล้วก็ตั้งใจมุ่งมั่นทำให้สำเร็จ เช่นคังอุโบสถหลังใหม่นี้ นับว่าเป็นพระที่อนุชนรุ่นหลังทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ควรเอาเป็นแบบอย่างได้อย่างดีอีกรูปหนึ่ง

ธรรมคาของสรรพสิ่งต้องตกอยู่ใต้ความจริงอย่างเดียวกัน นั่นก็คือสามัญลักษณะ คือ ไม่คงที่ ตั้งอยู่ได้ไม่นาน เป็นทุกข์ ทนได้ยาก และไม่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของใคร จะเป็นคน สัตว์ หรือสิ่งไม่มีชีวิตอื่นๆ ก็เป็นเช่นเดียวกัน หลวงพ่อพระสมุห์และ ได้จากไปตามกฎแห่งธรรมชาติตามธรรมคาของสังขาร คือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป แต่ท่านไม่ได้จากไปเปล่า เพราะก่อนจากท่านได้ฝากผลงานไว้เป็นประโยชน์ในพระพุทธศาสนาและสาขาวรรณกุศล ควรที่ทุกคนจะเอาเป็นแบบอย่างยิ่งนัก “พระดีที่จากไปทิ้งเอาไว้คือความดี เป็นสง่าเสริมราศีบ่งความดีที่วิคุณ”

ขอวงจิตวิญญานของพระสมุห์และ นนทีโย จงสถิต ณ ทิพยสถาน
สำราญอยู่ตามคทิวาลัย ค่ายเทอญ.

ค้ำยความอาลัย

พระปริยัติกิจโกศล

เจ้าคณะอำเภอเมืองสมุทรสาคร

เจ้าอาวาสวัดป้อมวิเชียรโชติการาม (พระอารามหลวง)

"มธุโรฬาสีนาถนพเกศนาถ"

คำไว้อาลัย

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นวันพระราชทานเพลิงศพ พระสมุห์และ นนทิโย อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล ท่านเป็นอาจารย์ที่ดีของศิษย์ และของญาติโยมที่เคารพนับถือ ทุกคนยังเสียสละและอาลัยท่านอยู่ เพราะท่าน ได้เคยอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี ตามวิถีของผู้เป็นอาจารย์ เพราะฉะนั้น เมื่อ ท่านจากไป เราท่านทั้งหลายจึงเสียสละท่าน ถึงกระนั้นชีวิตก็ไม่จีรัง ต้องตาย ทุกคน หนีไม่พ้น คงคำพังเพยที่ว่า

“ตายเฮียตายแน่ หนุ่มสาวเฒ่าแก่ ตายแน่ทั้งนั้น

ถึงจะมีเหลืออัน หรือจนยากไร้ จวบจบพบตาย ทุกกายเหมือนกัน”

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย คุณความดี และกุศลจริยาบารมี ที่ศิษยานุศิษย์ทั้งหลายได้ร่วมกันบำเพ็ญแล้ว และบุญกุศลที่ท่านพระสมุห์และ นนทิโย ได้บำเพ็ญไว้ จงมารวมกันเป็นพลวปัจจัยหนุนนำตามส่งให้ท่านประสบ แต่สันติสุขในสัมปรายภพ ทุกประการเทอญ.

รูปี ชีรติ มจฺจํ นามโคตฺตํ น ชีรติ

ร่างกายเสื่อมสลายไป แต่ชื่อเสียงคุณงามความดี หาคับสลายไปไม่.

พระครูโสภณสาครกิจ

เจ้าอาวาสวัดพันธุวงศ์ เจ้าคณะตำบลบ้านเกาะ

อนุโมทนา

นับตั้งแต่วันที่หลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล มรณภาพลง ได้มีพระเถรานุเถระ เจ้าคณะพระสังฆาธิการ เพื่อนสหธรรมิก ทายก-ทายิกา ศิษยานุศิษย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในหลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย ได้มาร่วมสร้างน้ำศพ นำพวงหรีดมาคารวะไว้อาลัย มาร่วมเป็นเจ้าภาพและมาร่วมบำเพ็ญกุศลฝังพระศพพระอภิขรรคตลอดมา

ในการจัดงานพระราชทานเพลิงศพ (เป็นกรณีพิเศษ) ในครั้งนี้ ก็ยังได้รับความอนุเคราะห์จากคณะสงฆ์และสาธุชนทั้งหลายเช่นเคย โดยได้สละทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาช่วยเหลืองานในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คณะสงฆ์วัดศิริมงคล คณะกรรมการและคณะศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อดุสิตและ รู้ลึกซาบซึ่งในน้ำใจในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

จึงขอขอบพระคุณพระเถรานุเถระ และคณะสงฆ์ และขอขอบใจทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ อนึ่ง ในการจัดงานครั้งนี้ หากมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดตกบกพร่องไป ด้วยประการใดก็ตาม ต้องขออภัยทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย บุญญาธิการแห่งบุญกุศลที่ทุกคนทุกท่าน ได้ร่วมกันทำในครั้งนี้ จงเป็นพลบัพจายอำนาจพรให้ทุกท่านและครอบครัว จงปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย อุบัติวันตรายทั้งปวง จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ตลอดถึงปฏิภาณ ขนसारสมบัติ ขรรณสารสมบัติ จงทุกประการเทอญ.

พระครูปลัดโนรา อภิวิโร

เจ้าอาวาสวัดศิริมงคล

น้อมบูชาสักการะ

หลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย (และ รอคทองขาว) อดีตเจ้าอาวาส วัดศิริมงคล ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสาคร ท่านได้มรณภาพลงเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๖ ณ โรงพยาบาลประจำจังหวัดสมุทรสาคร การจากไปของท่านได้นำความเศร้าโศกเสียใจอาลัยยิ่งมาให้แก่ศิษยานุศิษย์ ญาติมิตรทายาททายิกาชาววัดศิริมงคลทุกคน

หลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย เป็นพระเถระผู้ใหญ่ที่มีอัธยาศัย โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเมตตากรุณาเป็นปกติวิสัย เป็นคุณร่วมโพธิ์ ไตรของศิษยานุศิษย์ เป็นพระนักเทศน์ภาษารามัญ เป็นพระนักพัฒนา ท่านได้ประกอบกิจอันเป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา และบำเพ็ญสาธารณกุศลอยู่เนืองนิตย์ ท่านจึงเป็นที่รักที่เคารพของศิษยานุศิษย์และพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป

หลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย ถวายทานมิตที่หาได้ยาก ได้จากมวลศิษย์ไปแต่เพียงกายตามธรรมดาของสังขาร แต่คุณงามความดีที่ท่านได้ทำไว้ยังจารึกอยู่ในดวงใจของศิษยานุศิษย์ และทายาททายิกาทุกคนอย่างไม่รู้เสื่อมคลาย

คณะศิษย์ขอตั้งจิตอธิษฐาน ขอให้ดวงจิตวิญญาณของหลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย จงถึงสุคติภพโลกสวรรค์ในสัมปรายภพ ด้วยเทอญ.

ด้วยความอาลัย

สมคิด ปานลัม

ไวยาวัจกรวัดศิริมงคล

อ.บ.ค. ชัยวัฒน์ มะตรง

และศิษยานุศิษย์ทุกท่าน

แต่ครุฐานิยบุคคลชั้นเลิศ

ชีวิตของหลวงพ่อดุสิตและ เป็นชีวิตที่นำศึกษาอยู่ไม่น้อย นับตั้งแต่ เล็กจนโต ท่านจะอยู่ที่ไหนหรือทำอะไรก็ตามมักโคตรเด่นเป็นที่จับตามองอยู่เสมอ เช่น สมัยเมื่อเป็นศิษย์วัด ท่านเป็นหัวหน้าศิษย์วัดทั้งหมด พอเข้าโรงเรียนท่าน เป็นหัวหน้าห้องเรียน พอจบเป็นสามเณรก็เป็นผู้สอนภาษามัญแก่สามเณรทั้งวัด ครั้นอุปสมบทแล้วก็ได้เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม เป็นเจ้าอาวาสวัดคู่ทุ่งคอกัน พอลาสิกขาก็รับราชการเป็นผู้คุมเรือนจำ ๒ จังหวัด คือ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร

หลังเกษียณราชการแล้ว ก็กลับมาบวชครั้งที่ ๒ ได้เป็นเจ้าอาวาสถึง ๒ วัด คือวัดเขานาควัดพัฒน จ.เพชรบุรี และวัดศิริมงคลแห่งนี้ นับว่าเป็นการ หาได้ยากที่คนผู้บวช ๒ ครั้ง ได้เป็นเจ้าอาวาสถึง ๓ ครั้ง ๓ วัดด้วยกัน หลวงพ่อ เป็นผู้มีศีลาจารวัตรที่งดงาม ชยันตคุณ มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่ กว้างไกล จึงเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือทั้งของพระภิกษุสามเณร และทายกทายิกา ทุกคน

ขอให้ดวงจิตวิญญาณของหลวงพ่อดุสิตและ นนทิโย จงพบแต่ ความสุขในสรวงสวรรค์นิรันดร์ในอวสานจึงได้พบความสุขที่แท้จริงในพระธรรมของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยเทอญ.

ด้วยความอาลัยและเคารพอย่างสูง

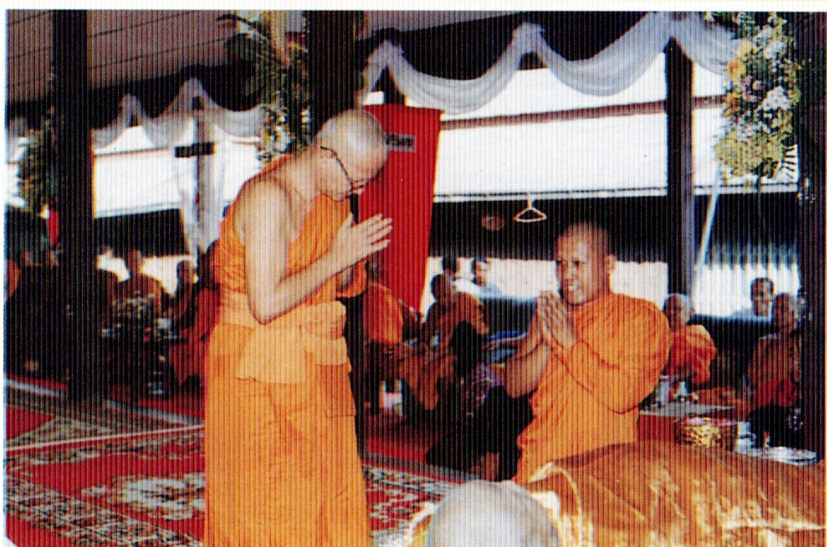
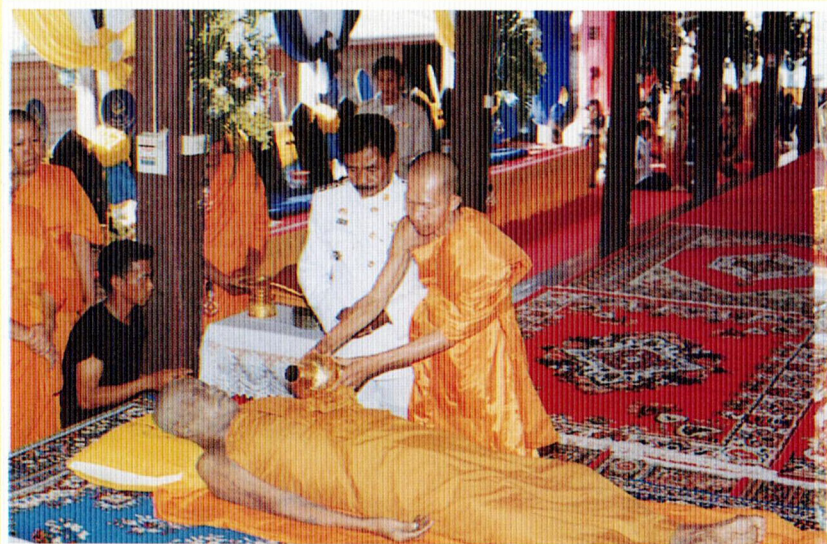
ผู้ใหญ่มนต์สวรรค์ มะตรง

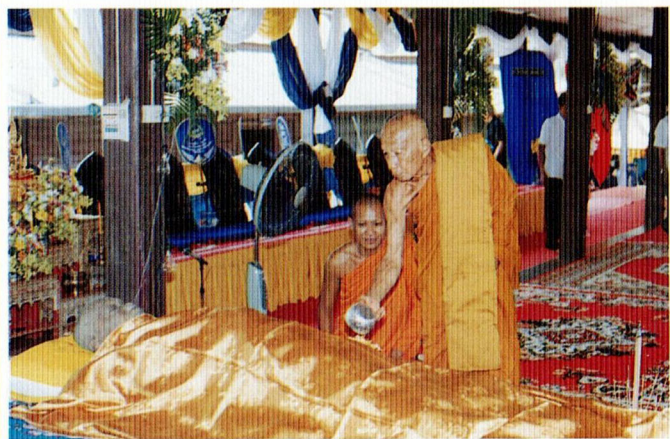
รับตราตั้งฐานานุกรม ที่พระสมุห์
จากพระครูโกมุทธรรมธาดา (มหาสมัย กมโล)
เจ้าคณะอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๑

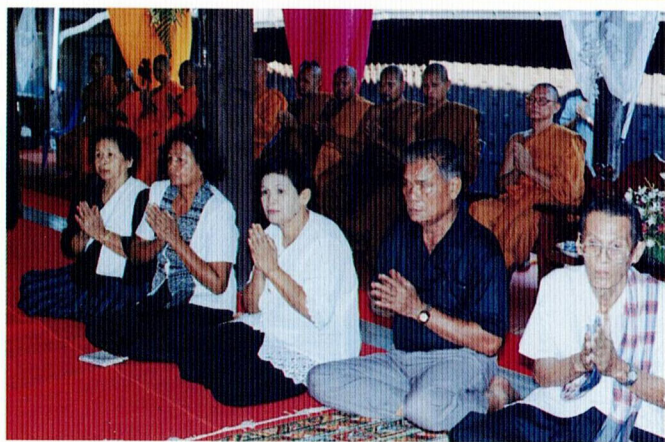
ประมวลภาพงานสวดพระอภิธรรมบำเพ็ญกุศลศพ
พระสมุห์และ นนุทิโย อธิบดีเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล

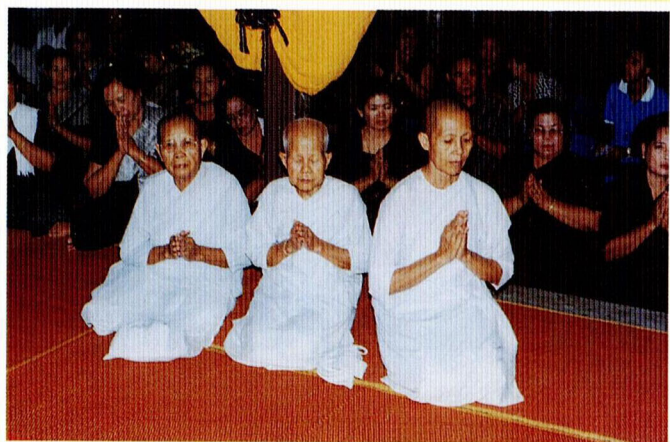

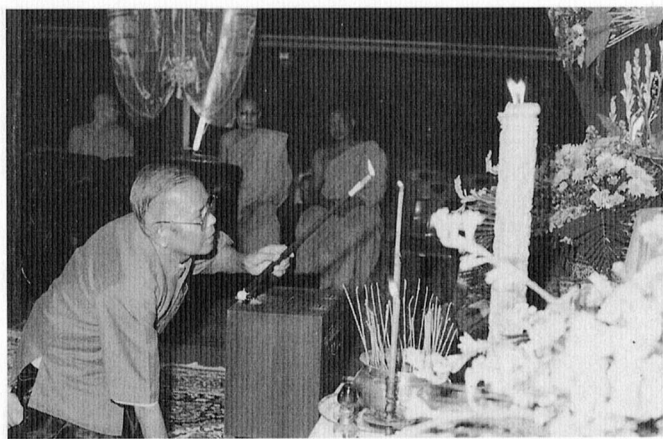

ประวัติ

พระสมุห์และ นนฺทียโ

อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล

ต.บ้านเกาะ อ.เมืองฯ จ.สมุทรสาคร

ชาติภูมิ

ชื่อ และ นามสกุล รอดทองขาว เกิดวันเสาร์ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ ตรงกับวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะเมีย ที่ตำบลบ้านบ่อ (บ้านหัวตะเข้) อ.เมืองฯ จ.สมุทรสาคร โยมบิดาชื่อ หอย รอดทองขาว โยมมารดาชื่อ เทิง รอดทองขาว มีพี่น้องทั้งหมด ๘ คน คือ

๑. นางแล ปรีงาม
๒. นายเก๊ะ รอดทองขาว
๓. พระครูสาครสิริธรรม (แ่ง อุตฺตที่โป) รอดทองขาว
อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล รูปที่ ๗
๔. นางลาย แสงชัน
๕. พระสมุห์และ นนฺทียโ (รอดทองขาว)
๖. นางพลาย ม่วงศิริ
๗. นางสาวสงกรานต์ รอดทองขาว
๘. นางมัน รอดทองขาว

เมื่อเยาว์วัยได้ศึกษาเล่าเรียนที่โรงเรียนวัดชัยมงคล ต.บ้านบ่อ อ.เมืองฯ จ.สมุทรสาคร จนจบชั้น ป.๔ และผู้เป็นบิดาได้ฝากตัวเป็นศิษย์วัดกับ พระครูสาครสีลาจารย์ (หลวงพ่อเปลี่ยน กนฺตสีโล) เรียนการอ่านเขียนภาษามัญ (มอญ) จนชำนาญทั้งอ่านเขียน

บรรพชา - อุปสมบท (ครั้งที่ ๑)

พออายุ ๑๑ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ๒ ปี จากนั้น จึงได้ลาสิกขาออกมาช่วยงานโยมมารดาบิดา ซึ่งประกอบอาชีพทำนา เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี จึงได้อุปสมบทที่วัดชัยมงคล อยู่จำพรรษาศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยที่วัดชัยมงคล จนสอบได้นักธรรมชั้นเอก ในนามสำนักเรียนวัดป่าอมวิเชียรโชติการาม และได้เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ประจำสำนักเรียนวัดป่าอมวิเชียรโชติการาม ต.มหาชัย อ.เมืองฯ จ.สมุทรสาคร นอกจากเป็นครูสอนแล้วยังเป็นพระนักเทศน์ทั้งภาษาไทย และรามัญ มีไหวพริบปฏิภาณในโวหารเทศนาอย่างคึกคักเยี่ยม จนเป็นที่ทราบกันดีในหมู่พระคหบดีและเป็นທີ່เลื่อมใสศรัทธาของญาติโยมทั้งหลาย ทั้งยังเป็นพระนักพัฒนาที่น่ายกย่อง

พอเข้าพรรษาที่ ๗ วัดคู้งคำหนัก (บางคว้น) อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ได้ว่างจากเจ้าอาวาส คณะกรรมการและทายกทายิกาจึงได้มากราบอาราธนาให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ณ วัดคู้งคำหนัก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๗ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นระยะเวลา ๔ ปี ที่ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ได้พัฒนาถาวรวัตถุในวัดคู้งคำหนัก เช่น หอฉัน ๑ หลัง กุฏิสงฆ์ทรงไทย ๒ หลัง

ลาสิกขาสู่ฆราวาสวิสัย

ต่อมา มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ให้พระภิกษุสามเณรที่สอบได้นักธรรมชั้นเอกแล้ว สามารถเทียบวุฒิ ม.๖ ได้ และสมัครเข้ารับราชการได้ ท่านจึงลาสิกขาออกมาสมัครเข้ารับราชการ ในตำแหน่งผู้คุมเรือนจำ จังหวัดสมุทรสงคราม จากนั้นก็ได้ย้ายมาอยู่ที่เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร ทราบว่าท่านได้เอาธรรมะที่เคยศึกษาเล่าเรียนมาใช้กับนักโทษ เป็นผู้คุมที่มีใจโอบอ้อมอารี มีอัธยาศัยที่ดีต่อนักโทษทุกประเภท นักโทษที่ขึ้นคดีเห็นควรและจำเป็นก่อนอุทธรณ์

ให้กลับบ้านไปเยี่ยมญาติได้ในโอกาสอันสมควร เช่น พ่อแม่ป่วยหนัก เป็นต้น ท่านจำน่านักโทษออกมาพัฒนาวัดและโรงเรียนอยู่เป็นประจำ เช่นที่วัดป้อมวิเชียรโชติการาม และวัดศิริมงคล เป็นต้น นักโทษที่ท่านเห็นรับรองอนุญาตให้ออกข้างนอกก็ไม่เคยหลบหนี ท่านจึงเป็นที่รัก ที่นับถือของบรรดานักโทษทุกคน

อุปสมบท (ครั้งที่ ๒)

พออายุ ๖๐ ปี ก็เกษียณราชการ พ้นจากตำแหน่งผู้คุมเรือนจำ หลังจากนั้นประมาณ ๖ เดือน ท่านก็ได้อุปสมบทอีกครั้งหนึ่ง ที่วัดสระพัง ต.สระพัง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยมี

พระครูประสาททวักิจ วัดถ้ำเขาย้อย เป็นพระอุปัชฌาย์

พระครูศรีวัชรวิบูล วัดสระพัง เป็นพระกรรมวาจาจารย์

เมื่ออุปสมบทแล้ว ได้อยู่จำพรรษาที่วัดสระพัง จนถึงพรรษาที่ ๕ ทายกทายิกาวัดเขานาควิวัฒน์ อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี (วัดนี้อยู่ห่างจากวัดสระพังประมาณ ๔ ก.ม.) ได้มากราบอาราธนาให้ไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส เมื่อมาอยู่ที่วัดเขานาควิวัฒน์ก็ได้พัฒนาวัด เช่น สร้างกุฏิทรงไทย ๑ หลัง, หอรับรองพระอาคันตุกะแบบทรงไทย ๑ หลัง, ถังบรรจุน้ำฝนขนาด ๑,๐๐๐ ลิตร ๑๐ ถัง เป็นต้น ท่านได้พัฒนาสร้างความเจริญให้แก่วัดและชุมชนจนเป็นที่เคารพศรัทธาของพระภิกษุสามเณรและทายกทายิกาทุกคน ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสที่วัดแห่งนี้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๖

ในปี ๒๕๓๖ นี้เอง พระครูสาครสิริธรรม (แ่ง อตุตที่ไป) เจ้าอาวาสวัดศิริมงคลในขณะนั้น พระพี่ชายของท่านได้มรณภาพ ตำแหน่งเจ้าอาวาสจึงว่างลง ไม่มีพระสงฆ์ที่จะดูแลวัดสืบทอดเจตนารมณ์ของท่านเจ้าอาวาสองค์ก่อนได้ พระราชมัญญณี (พระมหาสมัย กมโล ป.ธ.๓) เจ้าอาวาสวัดป้อมวิเชียรโชติการาม

เจ้าคณะอำเภอเมืองสมุทรสาคร ในขณะนั้น ได้ขอร้องให้ท่านลาออกจากตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดเขานาควัดณ์ เพื่อมาดูแลวัดศิริมงคลต่อจากพระพี่ชาย และจะได้เป็นผู้นำในการจัดงานบำเพ็ญกุศลศพของพระครูสาครสิริธรรม ท่านให้ความเคารพ พระเดชพระคุณพระรามาธิบดีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับต้องรับภาระดูแลงานศพพระพี่ชาย และดูแลสานต่องานที่พระพี่ชายยังทำไม่สำเร็จ ท่านจึงตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดเขานาควัดณ์

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ท่านพระสมุห์และ นนทิโย ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล ถึงแม้ว่าทายาททายาทวัดเขานาควัดณ์ซึ่งได้ทราบข่าวจะพากันมารบอาราธนาให้กลับไปให้วัดเขานาควัดณ์ แต่ท่านก็ไม่สามารถจะรับได้ เพราะต้องการอยู่ที่นี้เพื่อจัดเตรียมงานพระราชทานเพลิงศพพระพี่ชายของท่าน และสานต่องานที่ยังไม่แล้วเสร็จ

งานสาธารณูปการ

พระสมุห์และ นนทิโย ถึงแม้ว่าท่านจะบวชเมื่อมีอายุมากแล้ว แต่ด้วยความเอาใจใส่ใฝ่รูพระศาสนา ท่านจึงได้เริ่มพัฒนาวัดศิริมงคล ซึ่งเมื่อก่อนถือว่าอยู่ห่างตัวเมืองพอสมควร การเดินทางไปมาก็ไม่สะดวก แต่ด้วยความวิริยะอุตสาหะของท่าน จึงได้ก่อสร้างสิ่งต่างๆ ได้มากมาย ดังนี้

- ❖ ทำคันล้อมคิรรอบบริเวณวัด เพื่อป้องกันน้ำท่วมสนามบริเวณวัด
- ❖ สร้างศาลาบำเพ็ญกุศล ๑ หลัง
- ❖ สร้างที่เก็บศพ แบบคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๑๐ ของ
- ❖ ถมดินลูกรังบริเวณเมรุ และศาลาตั้งศพ
- ❖ สร้างหอรับรองพระอาคันตุกะแบบ ๒ ชั้น ๑ หลัง
- ❖ สร้างอุโบสถหลังใหม่

- ❖ สร้างกำแพงรอบอุโบสถ พร้อมขั้วประตู
- ❖ ซุกเจาะบ่อบาดาล พร้อมสร้างที่เก็บถังน้ำ
- ❖ สร้างกำแพงล้อมรอบบริเวณกุฏิค้ำนโรงครัว เพื่อป้องกันน้ำท่วม
- ❖ สร้างพระประธานประจำพระอุโบสถ, พระอัครสาวกทั้งสอง คือ พระโมคคัลลานะ - พระสารีบุตร, แทนประติมากรรมพระประธาน และพระอัครสาวกทั้งสอง โดยมีคุณวีณา ตะเคียนนุช รับเป็นเจ้าภาพ (พระทั้ง ๓ องค์ ทำจากหินหยกขาว จากประเทศพม่า)

❖ สร้างโรงครัว ๑ หลัง โดยคุณวีณา ตะเคียนนุช เป็นเจ้าภาพ

ครั้นถึง ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ หลวงพ่อ ในวัยชรา ๙๖ ปี เริ่มมีอาการอาพาธมาเยือน จนพระสงฆ์และทายกทายิกาต้องพาไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลสมุทรสาครอยู่บ่อย ๆ แต่อาการของท่านมีแต่ทรุดกับทรุดเท่านั้น จนวันหนึ่งท่านถ่ายอย่างรุนแรงจนต้องนำส่งโรงพยาบาลอีกครั้ง แต่อาการของท่านก็ไม่ดีขึ้น วันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เวลา ๐๔.๑๙ น. หลวงพ่อก็ได้มรณภาพด้วยอาการอันสงบ ณ โรงพยาบาลสมุทรสาคร การสูญเสียปูชนียบุคคลในครั้งนี้ได้นำความเศร้าโศกเสียใจมาให้พระภิกษุสามเณร ตลอดจนทายกทายิกาศิษยานุศิษย์วัดศิริมงคลเป็นอย่างยิ่ง

สิริรวมอายุได้ ๙๖ ปี ๓ เดือน ๒๗ วัน

ผู้ใหญ่มนต์สวรค์ มะตรง

หมู่ ๖ ต.บ้านเกาะ อ.เมืองฯ จ.สมุทรสาคร

ผู้รวบรวมประวัติ.

ปริศนาปรัชญาธรรม

ปรีศนาปรัชญาธรรม

คัดจากหนังสือ “ปรีศนาปรัชญาธรรม”

ของ พระมหา ดร.สุพัฒน์ อนนทจารย, สำนักพิมพ์ ลูก ส.ธรรมภักดี

ปรีศนาอันดับที่ ๑

- ★ ไปไม่กลับ
- ★ กลับไม่ตื่น
- ★ ฟั่นไม่มี
- ★ หนีไม่พ้น

๑. ไปไม่กลับ หมายความว่า พระอริยบุคคลที่สำเร็จเป็นอรหันต์ดับกิเลสได้แล้ว เมื่อสิ้นชีพแล้วจะไม่กลับมาเกิดใหม่อีก

ไปไม่กลับ ได้แก่ การไม่กลับมาเกิดอีก

พระอรหันต์ คือ พระผู้บริสุทธิ์พิเศษ ได้แก่ ท่านผู้กำจัดกิเลสได้โดยสิ้นเชิง ผู้บรรลุพระอรหัตผลแล้ว เป็นผู้สมควรรับทักษิณา และการเคารพบูชาอย่างยิ่ง มี ๔ จำพวก คือ

๑. สุขขวิปัสสโก

ผู้เจริญวิปัสสนาล้วน

๒. เทวชีโว

ผู้ได้วิชา ๓

๓. จพภิกขุ

ผู้ได้อภิญญา ๖

๔. ปฏิสัมภีทปัตโต

ผู้ถึงปฏิสัมภีทา ๔

พระอริยบุคคลผู้บริสุทธิ์วิเศษมีอยู่เฉพาะในพระพุทธศาสนาเท่านั้น
ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “ไปไม่กลับ”

๒. กลับไม่คืน หมายความว่า การมัวเมาหลงใหลในกามคุณ ๕
จะนำพาอับจน เพราะกามคุณยิ่งเสพมากล้มล้มล้มมาก ยิ่งพอใจและมีความยินดี
มากยิ่งขึ้น ขึ้นโดยมีรูปลิ้ม ต้องการเพิ่มอยู่เรื่อย ๆ ไม่มีวันจบสิ้น

กลับไม่คืน ได้แก่ หลงติดในกามคุณอย่างไม่มีสติยับยั้ง เตือน
ตนเองไม่ได้เหมือนกับคนตาบอด จะให้มองเห็นตั้งแต่ก่อนนั้นไม่ได้เลย

โทษแห่งความมัวเมา (โมหะ) มี ๓ อย่าง คือ

๑. เป็นบ่อเกิดสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ทำให้จิตปั่นป่วน เพราะเป็นสิ่ง
ที่น่ากลัว

๒. ไม่รู้จักสิ่งที่เป็นประโยชน์ จิตมีกมมมองไม่เห็นความดีอะไร

๓. ถ้าละได้ชื่อว่าไม่หลง ดังพระอาทิตย์ที่ทำลายความมืด

**มืดอะไรก็ไม่เท่าปัญญามืด แสงสว่างอะไรก็ไม่เท่าแสงสว่างแห่ง
ปัญญา**

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “กลับไม่คืน”

๓. พื้นไม่มี หมายความว่า การกำจัดกิเลส ตัณหา อาสวะให้กับ
สนิทแล้ว ไม่เกิดขึ้นมาใหม่อีก เหมือนไฟหมดเชื้อเพลิง

หรืออีกนัยหนึ่ง คือ คนตายไม่กลับฟื้นคืนชีพมาได้อีก

พื้นไม่มี ได้แก่ การดับของกิเลสจะไม่เวียนเกิดขึ้นมาได้ โดยอาศัย
ญาณ คือ ความรู้วิเศษ โดยเอาญาณเป็นเครื่องวัดว่า กิเลสดับแล้วไม่พื้น
กลับมาได้อีก

คำว่า “ญาณ” ในที่นี้หมายถึงจักขุ ญาณ ปัญญา วิชา แสงสว่าง หรือปรีชาญาณ ซึ่งบังเกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล ด้วยผลแห่งการปฏิบัติให้ สมบูรณ์ตามหลักแห่งไตรสิกขา มี ๓ อย่าง คือ

๑. สัจจญาณ   ปรีชาหยั่งรู้อริยสัจ ๔
๒. กิจจญาณ   ปรีชาหยั่งรู้จักอันควรทำ
๓. กตญาณ   ปรีชาหยั่งรู้จักอันได้กระทำแล้ว

สิ่งที่ไม่เคยมี   บริเวณแผ่นดินที่ไม่เคยมีสัตว์ตายใส่   ไม่มีบริเวณ
ใดในโลก

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “พื้นไม่มี”

๔. หนีไม่พ้น   หมายความว่า   สิ่งที่ทุกคนจะต้องได้พบ   สิ่งที่
ธรรมชาติให้มาแต่วันเกิด ทุกคนจะต้องจนมุม ทุกคนหนีไปไม่รอด ทุกคนจะได้
รับความเสมอภาคนี้เหมือนกันทุก ๆ คน   ไม่มีข้อยกเว้นและปฏิเสธไม่ได้

หนีไม่พ้น   ได้แก่   ความตาย

ดังคำกลอนที่ว่า

อันความตายชายนารี	หนีไม่พ้น
จะมีจนก็ต้องตาย	กลายเป็นผี
ถึงแสนรักก็ต้องร้าง	ห่างทันที
ไม่วินนี้ก็วันหน้า	ช้าหรือเร็ว ๆ

สาเหตุแห่งการตายของสรรพสัตว์มี ๔ ลักษณะ คือ

๑. อายุขยมรณะ   ตายเพราะสิ้นอายุ   คือ   สิ้นอายุขัย
๒. กัมมขยมรณะ   ตายเพราะสิ้นกรรม
๓. อุภยขยมรณะ   ตายเพราะสิ้นอายุและกรรม

๔. อุบัติเหตุกรรมณะ ตายเพราะถูกกรรมตัดรอน คือ ประสบอุบัติเหตุ
ความตายจะปฏิเสธด้วยทรัพย์สินไม่ได้ แต่ปฏิเสธได้ด้วยพระ
นิพพาน

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “หนีไม่พ้น”

❀ อันทรัพย์สินถิ่นฐานและบ้านช่อง
อีกเงินทองไร่นามหาศาล
เป็นสมบัติของตัวได้ชั่วคราว
จะต้องผ่านจากกันเมื่อวันตาย
ส่วนความดีเป็นทรัพย์สมบัติแท้
ถึงตัวแก่ตายคับไม่ลืมหาย
จะสถิตติดแน่นแทนร่างกาย
ชนทั้งหลายสรรเสริญเจริญพร...

❀ วันเวลาคด้อยเคลื่อนเลื่อนลอยลับ
ไม่เคยกลับมาอีกเหมือนหลักหิน
มันกลืนกินสรรพสัตว์ทั่วปฐพี
ทุกชีวิตต้องเตรียมพร้อมก่อนยอมตาย...

ปริศนาอันดับที่ ๒

- ★ ๔ คนหาม
- ★ ๓ คนแห่
- ★ ๑ คนนั่งแคร่
- ★ ๒ คนพาไป

๑. ๔ คนหาม หมายความว่า สิ่งที่ประกอบเข้ากันอย่างพอเหมาะทำให้เกิดเป็นรูปร่างขึ้นมา เป็นมวลสาร เนื้อแท้

๔ คนหาม ได้แก่ ธาตุ ๔ วัตถุธรรมชาติดั้งเดิมของสรีระร่างกายของมวลสรรพสิ่งที่มีชีวิตสามารถมองเห็นได้ด้วยตา ซึ่งเป็นส่วนผสมของธาตุ ๔ อยู่ในสภาวะที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และสลายตัว ใครก็ห้ามไม่ได้ ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ไม่อยู่ในอำนาจของเรา วันหนึ่งต้องทรุดโทรมแตกสลายไป ธาตุทั้ง ๔ จะกลับคืนสู่สภาพเดิม คือ

๑. ปฐวีธาตุ ธาตุดิน มีลักษณะแข็งที่มองเห็นเป็นรูป สามารถสัมผัสได้ มี ๑๙ ชนิด เช่น ฌม ขน เล็บ ฟัน เป็นต้น

๒. อาโปธาตุ ธาตุน้ำ มีลักษณะเหลว ไหล ถ่ายเท ทำให้อ่อนนุ่มผสมผสานกัน มี ๑๒ อย่าง เช่น น้ำเลือด น้ำลาย น้ำดี เป็นต้น

๓. เตโชธาตุ ธาตุไฟ มีลักษณะร้อน ทำกายให้อบอุ่น ย่อยอาหาร ทำให้ร่างกายไม่เฉื่อยเน่า

๔. วาโยธาตุ ธาตุลม มีลักษณะกระพือพัด ลอยตัว พัดไปทั่วร่างกายทำให้ร่างกายเคลื่อนไหว

ดิน น้ำ ลม และไฟนี้แหละคือตัวคน แต่ตัวเราที่แท้จริงคืออะไร ?
 คัวยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “๔ คนหาม”

๒. ๓ คนแห่ หมายความว่า มวลสังขารที่เป็นปรากฏการณ์ทาง
 ธรรมชาติ จะซ่อนความเร้นลับคือการผันแปรและสลายตัวเอาไว้ภายใน เปิดเผย
 ตัวเองออกมาให้เห็นเสมอทั้งหมดยกเว้นตัวคน เรียกว่า ธรรมนิยาม เพราะกำหนดรู้ได้
 ถึงธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลง

๓ คนแห่ ได้แก่ ไตรลักษณ์ อาการที่เปลี่ยนแปลง มีอยู่ประจำ
 นามรูปทำให้เบญจขันธ์เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ มี ๓ อย่างคือ

๑. อนิจจตา เปลี่ยนสภาพอยู่ทุกขณะ คงที่เพียงชั่วครู่ ไม่
 ยั่งยืนเปลี่ยนแปลงไม่คงทนถาวร

๒. ทุกขตา ความไม่สมบูรณ์ ไม่สมมูลตามธรรมชาติ เจ็บปวด
 เป็นเวทนาที่ทนได้ยาก

๓. อนัตตตา เป็นไปตามเหตุปัจจัย เป็นความปรารถนาอยู่
 เหนืออำนาจความเป็นเจ้าของ สู่สูญสลายไปเอง

สรรพสิ่งต้องอยู่ภายใต้ความเปลี่ยนแปลง ไม่สมบูรณ์เสมอ สักห้าม
 ไม่ได้ นี่คือเจ้าแห่งรูปที่แท้จริง

คัวยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “๓ คนแห่”

๓. ๑ คนนั่งแคร่ หมายความว่า คุณสมบัติที่คอยควบคุมบัญชา
 การของอวัยวะทุกส่วน กล่าวคือ ผู้เป็นใหญ่ และเป็นสิ่งที่เก็บข้อมูลทุกอย่าง
 ไว้ได้เป็นอย่างดี

๑ คน ได้แก่ จิต และ แคร่ หมายถึง ร่างกาย จิตนั่งอยู่บน
 ร่างกายซึ่งทำหน้าที่เป็นนาย ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว”

นิยามของคำว่า “จิต” มีอยู่ ๕ อย่าง คือ

๑. การที่จิตมีสภาพปกติ รู้การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์
๒. เป็นสถานที่เก็บบาปและบุญ และบัญชาการตามวิถีแห่งจิต
๓. เป็นธรรมชาติสร้างผลของกรรม
๔. เป็นบ่อเกิดแห่งศิลปะอันงดงามวิจิตรทุกอย่างในโลก
๕. เป็นธรรมชาติรู้การสัมผัส ประจักษ์สร้างสรรค์สรรพสิ่ง

สรรพสิ่งทั้งหลายที่มนุษย์สรรค์สร้างขึ้น ล้วนแต่สำเร็จด้วยใจทั้งสิ้น
ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “๑ คนนั่งแคว่”

๔. ๒ คนพาไป หมายความว่า สิ่งที่ปรุง คือปรับปรุง นำพาให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ บางครั้งเป็นเทวดา บางครั้งเป็นมนุษย์ บางครั้งเป็นสัตว์ นำเที่ยวไปอยู่นรกไปอยู่สวรรค์แล้วแต่ทุนที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุน จากพฤติกรรม การกระทำในรูปแบบของกิจกรรม ซึ่งมีอยู่ ๒ อย่าง คือ ทำดีจัดเป็นบุญกุศล ทำชั่วจัดเป็นบาป ทำสิ่งไหนมากก็จะไปตามทางของสิ่งนั้น ๆ

๒ คนพาไป ได้แก่ บุญและบาป นำพาจิตไปเพราะจิตเป็นผู้กระทำ ทำบุญกุศลไว้ บุญจะนำพาไปสู่สวรรค์ ซึ่งเป็นชื่อของเขตแดนแห่งความสุข ทำบาปไว้ บาปจะนำพาไปสู่นรก เป็นชื่อของเขตแดนแห่งความทุกข์

สาเหตุที่ทำให้ผู้ประพฤติก่อไปสวรรค์ มี ๓ อย่าง คือ

๑. กายกรรม พฤติกรรมทางกายที่เป็นฝ่ายกุศลกรรม กล่าวคือ การมีกายที่ประพฤติดี

๒. วาจากรรม พฤติกรรมทางวาจาที่เป็นฝ่ายกุศลกรรม กล่าวคือ การมีวาจาที่กล่าวดี

๓. มโนกรรม พุทธกิจกรรมทางจิตที่เป็นฝ่ายกุศลกรรม กล่าวคือการ
มีจิตที่คิดดี

ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผู้ประพฤติไปในราก็มีแนวพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับ
สาเหตุที่ทำให้ผู้ประพฤติไปสวรรค์ มี ๓ อย่างเช่นกัน

หลังการตายสิ่งที่จำเป็นที่สุดของจิตคือบุญ เงินใช้ไม่ได้ ข้าวกิน
ไม่เป็น

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “ ๒ คนพาไป ”

❖ ยศและลาภหาไปไม่ได้แน่
คงเหลือแต่ต้นทุนบุญกุศล
ทรัพย์สมบัติทิ้งไว้ให้ปวงชน
แม้ร่างคนเขาก็เอาไปเผาไฟ...

❖ เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า
เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกโฉน
เมื่อเจ้ามามีมือเปล่าจะเอาอะไร
เจ้าก็ไปมือเปล่าเหมือนเจ้ามา...

❖ ดินจะกลบลงกายวายสังขาร
ไฟจะเผาญเฒ่าซากให้สาบสูญ
แต่ความดีมีอยู่คู่คำคุณ
ช่วยเทิดทูนแทนซากที่จากไป...

ปรีศนาอันดับที่ ๓

- ★ หาบไม่หนัก
- ★ คักไม่เต็ม
- ★ เค็มไม่จืด
- ★ มีคไม่แข็ง

๑. หาบไม่หนัก หมายความว่า สิ่งที่เรา สิ่งที่มีคุณค่า มีเกียรติคุณ สิ่งที่เกิดขึ้นใจให้เอิบอิ่ม เป็นคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ไม่ต้องเป็นภาระแบกหามเมื่อย้ายที่ คงคากล่าวที่ว่า “รู้ไว้ใช้ว่าใส่บาแบกหาม”

หาบไม่หนัก ได้แก่ บุญกุศลและวิชาความรู้ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ควรสะสมบำเพ็ญให้มาก เพราะไม่ต้องกังวลกับสถานที่เก็บหรือถูกภัยทำร้าย เช่น ถูกลักขโมย ไฟไหม้ เป็นต้น

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญญาวิชาความรู้แตกฉาน (ปฏิสัมภิทา)

๑. ควรได้ทำความเพียรไว้แต่ปางก่อน
๒. เป็นผู้ศึกษาเรียนรู้มาก (พหุสุต)
๓. เรียนรู้ภาษาตนและภาษาต่างประเทศ
๔. เรียนรู้พระพุทธพจน์
๕. ทบทวนตรวจสอบใจความ (อรรถ) ที่ลึกซึ้ง
๖. บรรลุเป้าหมาย (อริยมล) อันใดอันหนึ่ง
๗. อยู่ในสำนักครูบาอาจารย์ ไม่อยู่โคกเดี่ยว
๘. พรั่งพร้อมไปด้วยสหมิตรและผู้ฉลาด

ความรู้เป็นพื้นฐานชีวิต สร้างความมั่นใจให้ชน

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “หาบไม่หนัก”

๒. ตักไม่เต็ม หมายความว่า ความไม่พอเป็นสิ่งที่ไม่มีวันอิ่ม แสงหาตลอดชีวิตก็ไม่มีวันพอ ได้แล้วก็อยากได้ใหม่ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด

ตักไม่เต็ม ได้แก่ โลภะ คือความโลภ ความอยากได้ จนต้องเป็นต้นเหตุเบียดเบียนเอาของบุคคลอื่นโดยทางมิชอบ เพื่อสนองความต้องการของตน

อานาภาพของความโลภ (มีโทษ) มี ๖ ลักษณะ คือ

๑. ทำให้เป็นคนตาบอดได้

๒. ทำให้มองไม่เห็นความจริง

๓. ทำให้เป็นคนไม่มีความรู้

๔. ทำให้เป็นคนมีจิตใจคับแคบ

๕. ทำให้เป็นคนไม่มีปัญญาจะรู้ความจริง

๖. ขวางทางกับทุกข์ไม่สามารถจะเข้าสู่พระนิพพาน

การให้หมายถึงการแบ่งปันความสุข เป็นคุณสมบัติของพุทธศาสนิกชน

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “ตักไม่เต็ม”

๓. เติมไม่จืด หมายความว่า สิ่งที่เกี่ยวข้องบุคคลให้มีคุณค่า และเพิ่มค่านิยมพร้อมทั้งมีราคา เป็นคุณลักษณะที่ทุกคนพึงประสงค์ด้วยกันทุกคน

เติมไม่จืด ได้แก่ คุณงามความดี ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมสร้างบุคคลให้มีคุณค่า ภัยใด ๆ ไม่สามารถจะทำอันตรายได้ ถึงแม้ภัยคับทวยแต่คุณความดียังคงอยู่คู่ฟ้าดิน ไม่ดับสิ้นดังกายดับ

ประโยชน์ของความซื่อสัตย์ (สุจริต) มี ๕ ประการ คือ

๑. ตนเองก็หาที่ตำหนิตนเองไม่ได้

๒. ท่านผู้รู้เป็นปราชญ์เห็นแล้วก็สรรเสริญ

๓. เกียรติคุณความดีย่อมแผ่จรไปทุกสารทิศ
๔. ไม่มีความหวั่นไหวในความตาย (ไม่กลัวความตาย)
๕. ชีวิตหลังความตายจะไปสู่โลกสวรรค์

คนพาลกล่าวคำยอसानคำ ไม่เท่าปราชญ์ท่านชี้แนะคำเดียว
 ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า **“เค็มไม่จืด”**

๔. มีคไม่แจ้ง หมายความว่า ความมืดทำให้มนุษย์มองไม่เห็นสิ่ง
 แวดล้อม ที่มีอยู่ตามสภาพความเป็นจริง ความมืดที่มีอยู่ในดวงจิตทำให้ไม่รู้
 ความจริงที่สมบูรณ์ของความเป็นมนุษย์ กล่าวคือคุณธรรมของความเป็นมนุษย์

มีคไม่แจ้ง ได้แก่ โมหะ คือ ความหลง ความมัวเมาหลงติดอยู่
 ในสิ่งที่ไม่เป็นสาระอะไรกับชีวิต เช่น หลงใหลในกามคุณ หลงใหลในอบายมุข
 หลงเชื่อเพื่อนชั่ว เป็นต้น

พฤติกรรมของคนมีความหลง (โมหะ) มี ๗ ลักษณะ คือ

๑. มีความหาคู่เป็นปกติ
๒. มีความเคลิบเคลิ้มเป็นปกติ
๓. มีความฟุ้งซ่านเป็นปกติ
๔. มีความรำคาญเป็นปกติ
๕. มีความเคลือบแคลงใจเป็นปกติ
๖. มีความยึดมั่นถือมั่นงมงายเป็นปกติ
๗. มีความเสียสละสิ่งที่ยึดมั่นได้ยากยิ่ง

มีคฟ้าซจคด้วยไฟ มีคใจซจคด้วยปัญญา

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า **“มีคไม่แจ้ง”**

ปริศนาอันดับที่ ๔

- ★ บ้านใกล้ท่าไม่มีน้ำกิน
- ★ ช่างปั้นดินไม่มีหม้อใช้
- ★ เลี้ยงไก่ไว้ไม่มีเสียงขัน
- ★ อยากขึ้นสวรรค์ให้ไปแก้ผ้าขึ้นที่วัด

๑. บ้านใกล้ท่าไม่มีน้ำกิน หมายความว่า หมู่บ้านหรือเรือนที่ตั้งอยู่ใกล้วัดอยู่ใกล้พระพุทธศาสนา แต่ไม่เคยรับรู้หรือมีความสัมพันธ์สัมพันธ์อะไรจากศาสนา

ท่า หมายถึง วัด อันเป็นสถานที่บำเพ็ญบุญในพระพุทธศาสนา

ไม่มีน้ำกิน หมายถึง ไม่รับรู้สแห่งธรรมะ เช่น ฟังธรรม ให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา ซึ่งเป็นรสที่ดีที่สุดจนรสทั้งปวง คงกล่าวได้ว่า “เป็นทัพพีเฝ้าหม้อแกง ไม่เคยลิ้มรสอาหารในหม้อเลย หรือ มดแคงเฝ้าสวนมะม่วง ไม่รู้เลยว่ามะม่วงมีรสชาติเป็นอย่างไร” สิ่งที่ไม่มียุทธประโยชน์ถึงมีสิทธิ์ถือครองแต่ก็ไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์มี ๔ อย่าง คือ

๑. มีความรู้แต่อยู่ในตำรา
๒. มีทรัพย์แต่อยู่ในมือคนอื่น
๓. มีคู่ครองแต่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน
๔. มีเรือข้ามฟากแต่อยู่ฝั่งตรงข้าม

เป็นบุญโสมเฝ้าทรัพย์ไม่มีประโยชน์ ไม่ดีเท่าผ้าชีวรีที่คอยเช็ดเท้าได้
ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “บ้านใกล้ท่าไม่มีน้ำกิน”

๒. **ช่างปั้นดินไม่มีหม้อใช้** หมายความว่า เป็นเจ้าของศาสนา เป็นผู้นับถือที่เป็นศาสนิกโดยแท้ แต่หาได้มีธรรมประจำใจไม่ ไม่เคยนำศาสนธรรมไปปฏิบัติเลย

ช่างปั้นดิน ได้แก่ ศาสนิกชนที่นับถือศาสนา

หม้อ ได้แก่ หลักคำสั่งสอนของศาสนา เป็นผู้ให้การสนับสนุนศาสนาทุกอย่าง สร้างวัด สร้างศาลา วิหาร อุโบสถ หอพระคัมภีร์ สร้างขึ้นด้วยน้ำแรงน้ำใจศรัทธาของตน แต่ว่าไม่เคยนำหลักธรรมของศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เปรียบด้วยช่างหม้อปั้นหม้อขาย แต่ตนเองไม่มีหม้อใช้

สิ่งที่ไม่มีความประโยชน์ ๓ อย่าง คือ

๑. ต้นไม้ที่อยู่ใกล้ฝั่งน้ำ

๒. ทรัพย์ที่อยู่ในเงื้อมมือของคนอื่น

๓. กิจการที่ตกอยู่ในวิสัยของคนชั่ว

รู้ไม่เท่าตาเห็น เห็นไม่เท่าสัมผัส สัมผัสไม่เท่ากระทำเอง

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า **“ช่างปั้นดินไม่มีหม้อใช้”**

๓. **เลี้ยงไก่ไว้ไม่มีเสียงขัน** หมายความว่า ได้ให้การอุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์ทุก ๆ อย่าง มีปัจจัย ๔ เป็นต้น ให้ความสะดวกสบายแก่ท่าน แต่พระสงฆ์ไม่เคยเทศน์อบรม นำเสนอศาสนธรรมของพระพุทธเจ้าให้รับรู้ด้วยเลย หรือให้การแนะนำประชาชนก็ไม่เคยมี ไม่เคยชี้ทางไปสวรรค์นิพพานให้เลย

เลี้ยงไก่ไว้ ได้แก่ อุปัฏฐากอุปถัมภ์พระสงฆ์

ไม่มีเสียงขัน ได้แก่ เทศนาชี้แนะศาสนธรรมไม่ได้

แต่โดยปกติทั่วไปแล้วพระท่านจะมีพฤติกรรมธรรมดาที่เหมือนกันโดยส่วนมาก กล่าวคือ อุดมการณ์ จะมีคุณลักษณะบ่งชี้ความเป็นนักบวช มี ๕ อย่าง คือ

๑. มีความอดทนและสงบเสถียร

๒. ขอบคกรองค้ำยปัญญา

๓. มีศีลเป็นที่มั่นใจ

๔. ไม่มีความห่วงความกังวล

๕. มีเป้าหมายสูงสุดคือพระนิพพาน

ภารกิจที่พระจะต้องทำ คือเรียนรู้ศาสนธรรมนำไปปฏิบัติ ช่วยนำพระธรรมไปนำทางชีวิตให้โยม

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “เลี้ยงไก่ไว้ไม่มีเสียงขัน”

๔. **อยากขึ้นสวรรค์ให้ไปแก้ผ้าขึ้นที่วัด** หมายความว่า คำว่า “ผ้าขึ้น” หมายถึงผ้ากำมะหยี่สีสวย ๆ ที่นำมาทำเป็นผ้าห่อพระคัมภีร์ซึ่งมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีราคา ต้องเอาผ้าชนิดอย่างนี้มาห่อจึงจะมีความเหมาะสม

ถ้าอยากขึ้นสวรรค์ ได้แก่ อยากได้ความสุขซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ เป็นอุดมการณ์อย่างหนึ่งในการเข้าวัด

ให้ไปแก้ผ้าขึ้นที่วัด ได้แก่ ให้ไปแก้ผ้ากำมะหยี่ที่ห่อพระคัมภีร์ แล้วคลีออกมาอ่าน นำธรรมะคือคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ได้จารึกไว้ในใบลานหรือหนังสือนั้นไปปฏิบัติ ก็จะได้พบความสุขคือทางแห่งสวรรค์และพระนิพพาน

คัมภีร์ คือ พระไตรปิฎก เป็นคำที่เกิดขึ้นในตอนหลัง เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ก็ทรงใช้คำว่า **ธรรมะ** เพียงคำเดียว ต่อมาเมื่อทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ก็ทรงใช้คำว่า **พุทธศาสนา** ต่อจากนั้นก็ทรงใช้คำว่า **สังฆธรรม** และก่อนที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ก็ได้รับสั่งแก่พระอานนท์ พร้อมด้วยหมู่พระเถระว่า

“พระธรรมและพระวินัยที่ได้บัญญัติแสดงแล้ว จักเป็นศาสดาแทนเรา” ในคราวนั้นก็ใช้คำว่า “ธรรมวินัย” หลังพุทธปรินิพพานแล้ว พระสังคีติกาจารย์ทำสังคายนา พระธรรมวินัย ครั้งที่ ๑ และ ๒ ก็ยังเรียก พระธรรมวินัย ครั้งที่ ๓ สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช พระสังคีติกาจารย์ได้จำแนกแยกแยะ พระวินัย พระสูตร และ พระอภิธรรม จักได้เป็นหมวดหมู่เรียกว่า พระไตรปิฎก กล่าวคือเหมือนกับตะกร้า หรือกระจาด ๓ ใบ แยกไว้ดังนี้

๑. พระวินัยปิฎก หมวดพระวินัย เป็นข้อห้ามและอนุญาตสำหรับพุทธบริษัท ๔

๒. พระสุตตันตปิฎก หมวดพระสูตร การอธิบายธรรมโดยยกเรื่องมาเล่าประกอบหัวข้อธรรม

๓. พระอภิธรรมปิฎก หมวดพระอภิธรรม ธรรมที่ลึกซึ้งเป็นหัวข้อธรรมล้วน ๆ

ปราชญ์สรรเสริญบุคคลที่ซื่อสัตย์ทำความชั่ว ไม่สรรเสริญคนกล้า (ทำความชั่ว)

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “อยากขึ้นสวรรค์ให้ไปแก้ผ้าขึ้นวัด”

❀ เมื่อยามฉันเป็นอยู่ไซริในบัดนี้

แต่เดิมทีเขาก็เป็นเหมือนเช่นฉัน

เมื่อยามเขานอนอยู่ไซริในโลงนั้น

ไม่ช้าพลันฉันก็เป็นเช่นเขาเออ...

ปรัสนาอันดับที่ ๕

- ★ นั่งไม่นอน
- ★ คอนไม่หาบ
- ★ กราบไม่ไหว
- ★ ตายไม่เน่า
- ★ เฒ่าไม่โหม้
- ★ ไปไม่มา
- ★ หาไม่เห็น

๑. นั่งไม่นอน หมายความว่า เจตสิก หรือ จิตใจ ที่ประจำอยู่ใน
อัทภาพร่างกาย ไม่ว่าจะในอิริยาบถใด ในอิริยาบถ ๔ คือ ยืน เดิน นั่งและ
นอน จิตนั้นจะไม่พักค้วย ย่อมคิดแผ่ส่ายไปต่าง ๆ นานา ไม่มีเวลาพัก แม้
ยามนอนก็ยังฝันอีก จะพูด จะคิด ก็ยังรับภาระสังการทุกอย่าง จิตถือว่าสำคัญ
เพราะจิตควบคุมอัทภาพร่างกาย ถ้าจิตควบคุมไม่ได้เรียกว่า “เป็นบ้า” โดย
ปกติของจิต มีสภาพ ดังนี้

๑. คั่นรน
๒. กวักแกว่ง
๓. กลิ้งเกลือก
๔. กลับกลอก

พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว”

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วค้วยใจ
ค้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “นั่งไม่นอน”

๒. คอนไม่หยาบ หมายความว่า ชาติที่ช่วยร่างกายให้ดำรงอยู่เป็นไปตามปกติให้สืบทอดชีวิตไปได้ หมายถึง **ธาตุลม** โดยปกติคนเราต้องอาศัยธาตุลมที่เป็นอากาศช่วยหายใจ ถ้าลมคมก็เรียกว่า “คนตาย” เพราะฉะนั้นธาตุจึงเป็นเครื่องพุงคอนร่างกายนี้ไว้ให้มีชีวิตอยู่สืบทอด นักปราชญ์วิปัสสนาจารย์จึงนิยามกำหนดลมหายใจเข้าออก เวลาเจริญภาวนา เพราะว่าถ้าปฏิบัติได้แล้วจะมีอันสงฆ์ที่เกิดจากการเจริญภาวนาอันยาวนานสติ คือ

๑. เป็นคนสงบเยือกเย็น
๒. เป็นคนละเอียดอ่อน
๓. มีความเย็นนอกเย็นใจ
๔. เป็นคนมีความสุขเสมอ
๕. สามารถกำจัดบาปอกุศลให้หายได้

คุณธรรมที่ควรฝึกอบรม คือ การมีสติกำกับ วัฏฏติกกรรมและความรู้สึกของใจ

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “คอนไม่หยาบ”

๓. กราบไม่ไหว หมายความว่า การสักการบูชาพระรัตนตรัย แต่ไม่รู้ว่าความหมายว่ากราบไหว้อะไร เพียงแต่กราบไหว้ตามประเพณีเท่านั้นเอง เห็นคนอื่นทำก็ปฏิบัติตามก็เท่านั้นเองไม่รู้เรื่องอะไรเลย นับถือพระพุทธศาสนา ก็เพียงแค่สำเภาทะเบียนบ้าน บัณฑิตประจำตัว หรือเทศกาลงานประเพณีประจำปีเท่านั้นเอง

องค์ประกอบและความหมายของการสักการบูชาพระรัตนตรัย มี ๓ ประการ คือ

๑. พระพุทธรูป คือพระพุทธรูปเจ้า พระนามเดิมว่าสิทธัตถะ โคตมะ ผู้ค้นพบสังขารมโดยการตรัสรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้ทรงตั้งพระพุทธรูปศาสนา ผู้ประทานกำเนิดพุทธบริษัท ๔

การสักการบูชา หมายถึง การไหว้พระคุณ ๓ อย่างของพระพุทธรูปเจ้า คือ พระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ โดยการใช้รูป ๓ คอก เป็นสัญลักษณ์การบูชา

๒. พระธรรม คือหลักธรรมของพระพุทธศาสนา คำสั่งและคำสอนของพระพุทธรูปเจ้า สังขารมสามารถพิสูจน์ได้ไม่จำกัดกาล ผู้ปฏิบัติตามล่วงพ้นทุกข์ได้ให้ผลจริง

การสักการบูชา หมายถึง การกราบไหว้พระคุณของพระไตรปิฎก กล่าวคือ พระวินัย พระสุตตร และพระอภิธรรม ที่จัดความมีให้แสงสว่างทางปัญญา โดยการใช้เทียน ๑-๒ เล่ม เป็นสัญลักษณ์การบูชา

๓. พระสงฆ์ คืออริยสงฆ์และสมมติสงฆ์ หมู่พระสาวกที่เป็นพระภิกษุ ผู้ประพฤติพรตพรหมจรรย์ ผู้ปฏิบัติถูกต้อง ผู้บำเพ็ญตนโดยชอบธรรมและเผยแผ่พุทธธรรมแก่ชาวโลก

การสักการบูชา หมายถึง การกราบไหว้พระคุณของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติชอบแล้ว โดยการใช้ดอกไม้เป็นสัญลักษณ์การบูชา

สูงกลับต่ำ ต่ำกลับสูง คือคนถ่อมตนจะสูง คนยกตนจะต่ำ
ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “กราบไม่ไหว้”

๔. ตายไม่เน่า หมายความว่า การกำจัดอวิชชาความไม่รู้ กล่าวคือกิเลสออกจากจิตใจ ให้ถึงเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพาน เมื่อตายแล้วจะไม่กลับมาเกิดใหม่อีก เพราะได้ขจัดกิเลสที่หมักคองอยู่ในจิตใจให้หมดไปแล้ว สำเร็จเป็นพระอรหันต์ที่ทำกิเลสตายคลายกิเลสออก สวรรคกิเลสหลุด

จิตหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งปวง ไม่ยึดมั่นในอุปาทาน เป็นพระอรหันต์ซึ่งนิมิต
สำเร็จกิจในพระพุทธศาสนา กิเลสได้ตายจากไปโดยการกำจัดอวิชชาความโง่เขลา
คือ ความไม่รู้แจ้งในอริยสัจ ๔ อย่าง คือ

๑. ไม่รู้จักทุกข์ มีทุกข์ ๑๒ ประการเป็นต้น
๒. ไม่รู้จักเหตุเกิดแห่งทุกข์ คือ สาเหตุให้ความทุกข์เกิด
๓. ไม่รู้จักความดับทุกข์
๔. ไม่รู้จักทางแห่งความดับทุกข์

อีกนัยหนึ่ง ตายไม่เน่า กล่าวคือเกียรติคุณ คุณงามความดี ชื่อเสียง
ผลงานเป็นต้น ถึงแม้ว่าร่างกายจะดับสลายตายจากโลกนี้ไปแล้ว แต่เกียรติศักดิ์ศรี
จะยังคงอยู่ประทับไว้ในโลกตราบนันต์

สิ่งที่อยู่หลังการตาย คือ ชื่อเสียงเกียรติคุณและวงศ์ตระกูล
ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “ตายไม่เน่า”

๕. เเผาไม่ไหม้ หมายความว่า ชาติที่เผาผลาญอาหาร ไชมัน และ
ให้ความอบอุ่นในร่างกายให้ดำเนินไปอย่างปกติโดยทั่วไป ได้แก่ ชาติไฟ

ชาติไฟ หมายถึง กิเลส ไฟในที่นี้เปรียบด้วย อัคคี แปลว่า ไฟ
ที่คุกรุ่นแห่งเพลิงกิเลสเผาผลาญจิตสันดานให้เร่าร้อน คั่นรณอยู่ตลอด เป็นบาปอกุศล
เป็นไฟคือกิเลส จะใช้ไฟธรรมคาที่เผาเชื้อเพลิงมาเผาไม่ไหม้แน่ ไฟคือกิเลส มี
๓ อย่าง คือ

๑. ราคะไฟ คือราคะ เร่าร้อนด้วยเพลิงความใคร่ ใฝ่ใจในรสรัก
และเสพสุข (ในกามารมณ์)

๒. โสรัคไฟ คือโสระ เร่าร้อนใจ เคียดแค้นพลุกพล่านจิตให้กระหาย

๓. โมหะไฟ คือโมหะ คุกรุ่นด้วยจิตเขลา ใจมุ่นเมาเพราะโง่เขละ

ไฟที่ไม่เคยดับคือไฟกิเลสที่เผาใจสัตว์โลก

ภัยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “เผาไม่ไหม้”

๖. **ไปไม่มา** หมายความว่า หลับไม่ตื่น ฟันไม่มี หนีไม่พ้น ได้แก่ ความตายที่มากับสังขาร เมื่อมีเกิดก็ต้องมีตายเป็นปกติธรรมดา ซึ่งเป็นกฎสำเร็จรูปที่ธรรมชาติให้มา เป็นฐานะที่ทุกชีวิตจะต้องได้เหมือนกัน ทุกชีวิตจะต้องจมนมหลบหนีไม่ได้ มี ๕ อย่าง คือ

๑. ความแก่

๒. ความเจ็บ

๓. ความตาย

๔. ความพลัดพราก

๕. ความเป็นผู้มีกรรม

เราหนีแก้มไม่ได้ หนีไข้ไม่พ้น ทุกคนต้องตาย ต้องจากไกลของรัก ต้องยี่ดหลักกรรม

ภัยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “ไปไม่มา”

๗. **หาไม่เห็น** หมายความว่า ผู้ปฏิบัติตามหลักทางพระพุทธศาสนา จนบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดแล้ว จะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารให้ได้รับความทุกข์อีก กล่าวคือ ไม่กลับมาให้เห็นอีก ได้แก่ พระนิพพาน ผู้ถึงแล้วจะได้รับความสุขที่ถาวรและสมมูล จิตบริสุทธิ์ว่างจากกิเลสตัณหา รู้เท่าทันสิ่งแวดล้อม จิตอิสระเป็นอารมณ์ที่คับจากกิเลสและความทุกข์ เป็นอารมณ์ที่เป็นสุขยิ่ง

พระนิพพาน มี ๓ ประเภท คือ

๑. คับเย็นสนิทโดยว่างจากกิเลส มีอนัตตาเป็นอารมณ์

๒. คับเย็นสนิทเพราะไม่มีกิเลสเป็นเครื่องหมาย มีอินจันเป็นอารมณ์

๓. คับเย็นสนิทเพราะไม่มีที่ตั้งของกิเลส มีทุกขังเป็นอารมณ์

พระนิพพานเป็นอุดมการณ์สูงสุดแห่งการปฏิบัติธรรมในทางพระพุทธศาสนา จะบรรลุได้ก็ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ เพื่อให้ริยมรรคมืองค์ ๘ เกิดขึ้นก็ด้วยว่าเป็นทางให้ถึงพระนิพพาน

สุขอันไพบูลย์คือพระนิพพานแดนบรมสุข

ด้วยเหตุผลนี้จึงได้ชื่อว่า “หาไม่เห็น”

หน้าตาดี	ก็มีหน้า	ซูราดี
หน้าตาดี	แต่ขี้เกียจ	คนเหี้ยมคดหยาม
หน้าที่นั้น	สำคัญกว่า	คนหน้างาม
หน้าตาดี	หน้าที่ทรมาน	ไม่งามเฉย..

จาก...เทศนาว่าไรดี

❖ อันยศศักดิ์ชื่อเสียงเพียงความฝัน
ฝ่ายรูปโฉมโฉมพรรณฉินบุปผา
อันชีวิตเปรียบหมายเหมือนสายฟ้า
อนิจจาไม่ได้มีจีรังกาล...

วัดศิริมงคลคำกลอน

วัดศิริมงคล เริ่มต้นสร้าง

เคยกร้างโรยรำน่าใจหาย

เคยรุ่งเรืองหนึ่งยุคสุขสบาย

ไต่ยีนฝ่ายผู้เผ่าท่านเล่ามา

ว่าเศรษฐีมีทรัพย์นับไม่ถ้วน

ได้ชักชวนสร้างวัดพัฒนา

ให้บุตรชายซึกเขียนเรียนวิชา

ถ้านุตราเรียนวัดเขามั่นศรัทธาใจ

เจ้าของเขาเฝ้าเปรยเยาะเย้ยหยอก

กลับมาบอกบิดาน้ำตาไหล

พอจึงสร้างอารามให้ตามใจ

“วัดศิริ” จึงได้เกิดกำเนิดมา

สมภารหนึ่ง มีนามตามเขาบอก

ชื่อว่า “บ๊อก” หรือ “ทองสุข” เป็นมहा

เป็นบรมครูรามัญค้ำแทนเทศนา

ค้ำภาษาของเรชาวรามัญ

สมภารสอง ครองวัดจักว่าเป๊ะ

สมภาร “เก๊ะ” คนเก่าเขากล่าวขวัญ

พัฒนาสรรพสิ่งเร็วฉับพลัน

นิมนต์ท่านจาก “หาษา” มาเมืองไทย

สมภารสาม ชื่อ “บาง” ท่านสร้างต่อ
 ไม้รื้อหรือเริ่มรุกเข้ายุคใหม่
 พอชราอาพาธต้องตัดใจ
 สร้างไม้ไหว่จำต้องขอมรณา

สมภารสี่ นามว่า “เรื่อง” เฟื่องสศไส
 สร้างโบสถ์ไว้โคกเค่นเป็นสง่า
 ครั้นจัดงานผูกนิมิตยังติดตา
 แต่ต้องลาสิกขาบทเพราะหมกมุ่น

สมภารห้า หลวงปู่ “โน้ต” คนโปรดปราน
 ทั้งชาวบ้านเฝ้าเพื่อคอยเกื้อหนุน
 ท่านได้สร้าง “มงคล” ไว้หนึ่งรุ่น
 พุทธคุณมากล้นปกเกล้า

สมภารหก อัจฉริยะวาตะเลิศ
 ให้กำเนิดโรงเรียนของวัดนี้
 สร้างหอฉันสืบสานงานประเพณี
 เพียงสองปีก็ต้องลาศึกษาต่อ

ไปอยู่วัด “ทัศนารุณ” เรียนบาลี
สมภารนี้ ชื่อ “สินทร” มอญปากบ่อ
 ครั้นสึกมาเป็นคุณครูอยู่ กอ หอ มอ.
 เคียนนี้ก็ เกาะสมุทร จุคบันปลาย

สมภารเจ็ด องค์นี้โคกเด่นแน่

หลวงพ่ “แฉ” ท่านสร้างอย่างมากหลาย

ทั้งภูมิจนแบบทรงไทย

หลังใหญ่ใหญ่ ที่ว่า “ศาลาการเปรียญ”

เป็นหมอคูแ่งกล้าใช้ว่ายอ

ศิษย์หลวงพ่ชื่อก้องนามว่า “เปลี่ยน”

หลวงปู่ “แซก” บางปลาเคยได้เรียน

เปรียบเหมือนเทียนส่องสว่างทางเวทมนตร์

ท่านได้เป็นพระครูสัญญาบัตร

ประกอบบรรดชี้ทางการกุศล

เป็นองค์แรกของวัด “ศิริมงคล”

นี้แหละผลคุณงามและความดี

สมภารแปด รูปนี้ชื่อว่า “และ”

ท่านนี้แหละสร้างวัดสมศักดิ์ศรี

อุโบสถหลังใหม่วิจิตรดี

ที่ตั้ง “ผี” ท่านก็สร้างไม่เคยเมย

หอรับรองหลังใหม่อยู่ใกล้กุฏิ (กุศ)

ท่านบหยุดน้ำท่วมซังไม่เพิกเฉย

งานน้อยใหญ่เร่งทำไม่ละเลย

จนวัยเลยแปดสิบหกตกมะระนั่ง

เป็นธรรมชาติของสังขารต้องพานพบ
 ใครจะหลบหนีไปอย่าได้หวัง
 มัจจุราชคือความตายนี้จริง
 พึงระวังสังวรก่อนตัวตาย

หลวงพ่อกะเหนาะให้คราวตายจาก

ถึงชีพพรากแต่ความดีไม่เลือนหาย
 ตัวท่านพรากจากไปแต่เพียงกาย
 ท่านทั้งหลายควรนึกตรึกตรองดู

ปัจจุบันสมภารเก่าเข้าเลขเด็ด

เป็นเหมือนเพชรเม็ดงามอร่ามคู่
 พุทธศาสน์เผยแผ่เป็นเหมือนครู
 ทำความคุ่นวกรรมนำผลงาน

ท่านอุทิศชีวิตนี้พลีเพื่อวัด

ไม่ข้องขัดสรรค์สร้างเร่งสืบสาน

หวังให้วัดรุ่งเรืองจนชั่วกาล

ถ้าอยู่นานสาธุชนคงเปรมปรีดิ์

ท่านรูปนี้มีนาม ว่า “โนรา”

นามฐานา “พระครูปลัด” เป็นศักดิ์ศรี

นามฉายา “อภิวโร” เสนาะดี

สมเป็นศรีที่พึงพิงคุณอนันต์

“วัดศิริมงคล” จะคงมอร่วมยิ่ง
 ก็เพราะมีพระผู้นำนำสร้างสรรค์
 คำรงศาสน์ประกาศธรรมภควันต์
 ชนร่วมกันสรรค์สร้างในทางบุญ.

ผู้ใหญ่มนต์สวรรค์ มะตรง
 ผู้ประพันธ์

❀ เห็นหน้ากันอยู่เมื่อเข้า สายตาย
 สายอยู่สุขสบาย บ่ายม้วย
 บ่ายรินเรงกาย เย็นดับ ชีพนา
 เย็นอยู่หยอกลูกด้วย คำม้วยดับสูญ...

❀ ถึงรูปงามลอลักษณ์สักปานไหน
 ที่สุดไชรักเฝ้าหมั่นเป็นเหยื่อหนอน
 ชีวิตนี้ไม่คำรงคงถาวร
 ความม้วยมรณ์เท่านั้นเป็นความจริง...

รายนามเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

พระสมุห์และ นนทิโย อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล

วันที่ ๑๙ มีนาคม - ๑๑ เมษายน ๒๕๔๖

๑๙	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดบางปลา
๒๐	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดศิริมงคล
๒๑	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ วัดเกาะ
๒๒	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ ตำบลท่าฉลอม
๒๓	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดชัยมงคล
๒๔	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดพันธุวงศ์
๒๕	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดบางกระเจ้า
๒๖	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดป้อมวิเชียรโชติการาม
๒๗	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดทองธรรมชาติาราม
๒๘	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดบางกระดี่
๒๙	มี.ค. ๔๖	คณะสงฆ์ และทายกทายิกา วัดเจ็ทรวี
๓๐	มี.ค. ๔๖	คุณกิมจิ - คุณกิมจู นิมิตรชัย และครอบครัว
๓๑	มี.ค. ๔๖	คุณพ่อไสว สุขมา และชาวบ้านยกกระบัตร์
๑	เม.ย. ๔๖	ม.พัน ๕ ร.อ.และลูกหลาน
๒	เม.ย. ๔๖	ชมรมกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลบ้านเกาะ
๓	เม.ย. ๔๖	คณะชาวบ้านบางกระเจ้า
๔	เม.ย. ๔๖	คุณทองคำ รอดทองขาว
๕	เม.ย. ๔๖	คุณแม่เรียง ทอมุค พร้อมด้วยบุตร - ธิดา
๖	เม.ย. ๔๖	คณะสงฆ์อำเภอเมืองสมุทรสาคร

- ๗ เม.ย. ๕๖ เทศบาลตำบลบางปลา, อ.บ.ต.บ้านเกาะ, วัดศรีเมือง
 ๘ เม.ย. ๕๖ พระอาจารย์สมชาย จังหวัดกาญจนบุรี
 ๙ เม.ย. ๕๖ ชาวบ้านวัดทองธรรมิการาม, วัดเจ็ทรวัว, นายทหาร
 จ.ป.ร.รุ่น ๓๑ ลพบุรี
 ๑๐ เม.ย. ๕๖ ชาวบ้านบางกระดี่
 ๑๑ เม.ย. ๕๖ คุณศรีวรรณ พินธุศรี และครอบครัว

หมายเหตุ. หากชื่อ - นามสกุลของท่านผิดพลาดหรือตกหล่น ต้อง
 ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

รายนามเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ

๑.	พระครูสิริสุทวารภรณ์ (พระมหาประกอบ ฐมฺมทีโว) เจ้าอาวาสวัดป่ามหาชัย	๑๐,๐๐๐ บาท
๒.	คุณแม่บุญศรี ยังพริ้งนา	๑๐,๐๐๐ บาท
๓.	คุณวิโรจน์ - คุณมะลิ หงษา	๕,๐๐๐ บาท
๔.	คุณโนรา - คุณระกำ ยันโคก	๒,๐๐๐ บาท
๕.	คุณพีระ โรจน์รุ่ง	๑,๐๐๐ บาท
๖.	อาจารย์จำเนียร - อาจารย์วีไลวรรณ ภูนาศล	๑,๐๐๐ บาท
๗.	คุณจำลอง ร้อยอำแพง	๑,๐๐๐ บาท
๘.	คุณบรรยิ ร้อยอำแพง	๑,๐๐๐ บาท
๙.	คุณสมศิก คุณจำเริญ	๑,๐๐๐ บาท
๑๐.	กำนันประกิจฐ ทรลงค์ษณ	๑,๐๐๐ บาท
๑๑.	นายก สุชีพ คงศีล	๑,๐๐๐ บาท
๑๒.	ประธาน อ.บ.ค. วันชัย คั่นโพธิ์	๑,๐๐๐ บาท
๑๓.	คุณสามารถ หงษา	๑,๐๐๐ บาท
๑๔.	คุณประพนธ์ - คุณพลเทพ เหลืองขมิ้น	๑,๐๐๐ บาท
๑๕.	คุณชำระ - คุณมณี งามชาวใต้	๑,๐๐๐ บาท
๑๖.	พันเอกปรีชา - คุณลออคา สายเพชร และบุตร-ธิดา	๑,๐๐๐ บาท
๑๗.	คุณสำลี เสวกจินดา	๕๐๐ บาท
๑๘.	คุณลำควน พูลละอ	๕๐๐ บาท
๑๙.	คุณภูวดล - คุณหวานใจ พานิช	๕๐๐ บาท
๒๐.	คุณทองปล่าย เหมือนสมหวัง	๕๐๐ บาท
๒๑.	ผ.ญ. วิชัย - คุณประคอง ศรีเอม	๕๐๐ บาท
๒๒.	ร้านไทยนำ วัสดุก่อสร้าง	๕๐๐ บาท
๒๓.	คุณมัลลย์ ปานนาผล	๒๐๐ บาท

ขอกราบขอบพระคุณ ขอบพระคุณ ขอบคุณ

ในการจัดงานพระราชทานเพลิงศพ (เป็นกรณีพิเศษ) พระสมุห์และ นนทีโย (และ รอดทองขาว) อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสาคร คณะสงฆ์ คิษยานุศิษย์วัดศิริมงคล ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระมหาเถรานุเถระ ขอขอบพระคุณ ขอบคุณ ท่านผู้มีเกียรติและท่านที่เคารพนับถือทุกท่าน ที่ได้เมตตาเสียสละเวลามาเป็นเกียรติในพิธีพระราชทานเพลิงศพ รวมทั้งท่านผู้มีเกียรติที่ได้กรุณานำพวงหรีดมาคารวะรับเป็นเจ้าภาพในพิธีสวดพระอภิธรรม และร่วมบริจาคปัจจัยในการบำเพ็ญกุศลตลอดมา

อนึ่ง ในการบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระสมุห์และ นนทีโย (และ รอดทองขาว) ทุกวาระ ตลอดจนถึงพิธีพระราชทานเพลิงศพครั้งนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องที่ทางวัด คณะกรรมการ คิษยานุศิษย์ ถวายการต้อนรับ ปฏิสันถารให้การดูแล และแสดงความขอบคุณไม่ทั่วถึง ทางวัด คณะกรรมการ คิษยานุศิษย์ ขอกราบประทานอภัย ขออภัยทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะสงฆ์ - คิษยานุศิษย์

วัดศิริมงคล

❀ มีบุตรบ่วงหนึ่งเกี่ยว
 ทรัพย์ผูกบาทาคล
 ภรรยาเยี่ยงบ่วงปอ
 สามบ่วงใครพันได้

พันคอ
 หนองไ
 รังวัด มีอนา
 จิ้งพัน สงสาร...

กำหนดการ

พิธีเททองหล่อพระพุทธรูป "หลวงพ่อดิริมงคล นวพลบพิตร"
และหล่อรูปเหมือนเทอองค์จริง "หลวงพ่พระครูสาครสิริธรรม"

หลวงพ่ "แ่ง อุตตทิโป (รอดทองขาว)"

อดีตเจ้าอาวาสวัดศิริมงคล รูปที่ ๗

ณ วัดศิริมงคล

ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสาคร

ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ตรงกับวัน ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๕

เวลา ๑๕.๓๕ น. ทำพิธีเททอง

จึงขอเชิญพุทธศาสนิกชนทุกท่าน และศิษย์ทุกคน
ร่วมสร้างมหากุศลแก่ตนและครอบครัว ในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้
โดยพร้อมเพรียงกัน

ผู้ที่มีความประสงค์จะร่วมบริจาคปัจจัย ทองเหลือง ทองแดง
สำหรับหล่อพระพุทธรูป และรูปเหมือน

ติดต่อได้ที่ พระครูปลัดโนรา อภิโร เจ้าอาวาสวัดศิริมงคล

โทร. ๐-๙๔๓๖-๗๘๒๗

พระครูปลัดโนรา อภิโร

ทายกทายิกา-ศิษยานุศิษย์

ร่วมจัดงาน

ขอเชิญร่วมเป็นเจ้าของภาพบริจาคปัจจัย
สร้างจิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถ
วัดศิริมงคล จังหวัดสมุทรสาคร